

ข่าว เศรษฐกิจและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทร. 0-2628-2847 โทรสาร 0-2628-2846 www.nesdb.go.th e-mail : pr@nesdb.go.th

เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสสามของปี 2558

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขอรายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสามของปี 2558 ซึ่งมีความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญในเชิงบวกทั้งในด้านรายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่าย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินดีขึ้น ประเทศไทยมีความก้าวหน้าอย่างสำคัญในการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กและจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย การสร้างโอกาสการออมในชีวิตที่เริ่มต้นได้ตั้งแต่อายุ 15 ปี เพื่อสร้างความมั่นคงในรายได้สำหรับวัยเกษียณผ่านกองทุนการออมแห่งชาติ การสร้างโอกาสและการยอมรับให้กับเด็กและเยาวชนกระทำผิดได้กลับสู่สังคม อย่างไรก็ตาม ยังมีความเคลื่อนไหวทางสังคมที่ต้องติดตาม เฝ้าระวังเพื่อบรรเทาผลกระทบของปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ทั้งการจ้างงานภาคเกษตรกรรมที่ลดลง หนี้สินครัวเรือนยังอยู่ในระดับสูง จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกที่เพิ่มขึ้น อัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกยังเพิ่มขึ้น รวมทั้งความจำเป็นในการเร่งยกระดับคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

การจ้างงานลดลง อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น แต่รายได้ยังเพิ่มขึ้น

ในไตรมาสสามของปี 2558 การมีงานทำลดลงร้อยละ 0.2 เนื่องจากการจ้างงานภาคเกษตรกรรมลดลงต่อเนื่องร้อยละ 3.8 สอดคล้องกับการผลิตในภาคเกษตรที่ลดลง ทั้งนี้ ภาวะฝนทิ้งช่วงในช่วงเวลาทำการเพาะปลูกเดือนมิถุนายน-สิงหาคม ประกอบกับปริมาณน้ำในเขื่อนลดลงทำให้ไม่สามารถส่งน้ำเพื่อทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ ทำให้แรงงานเกษตรจำนวน 80,064 คน เป็นแรงงานรอฤดูกาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.1 สำหรับการจ้างงานนอกเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ขณะที่อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ 0.92 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.84 ในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว แรงงานมีชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย (ทุกสถานภาพ) 43.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วร้อยละ 3 ค่าจ้างแรงงานและเงินเดือนภาคเอกชนที่ยังไม่รวมค่าล่วงเวลาและผลประโยชน์ตอบแทนอื่นที่หักด้วยเงินเพื่อแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

รัฐบาลได้ออกมาตรการเพื่อบรรเทาผลกระทบจากภัยแล้งและช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย ได้แก่ มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ในระดับหมู่บ้าน มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ในระดับตำบล โครงการบูรณาการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง และมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ซึ่งคาดว่าจะเริ่มเห็นผลชัดเจนในช่วงไตรมาสที่สี่ของปี 2558

ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาสสามปี 2558

	2557	2557				2558		
	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
กำลังแรงงานรวม (ล้านคน)	38.6	38.5	38.4	38.8	38.6	38.3	38.4	38.7
1. ผู้มีงานทำ (ล้านคน)	38.1	37.8	37.8	38.4	38.3	37.6	37.8	38.3
(%YoY)	-0.4	-0.4	-1.2	0.3	-0.1	-0.5	-0.2	-0.2
1.1 ภาคเกษตร (%YoY)	-2.4	1.0	-2.9	-2.2	-4.9	-4.4	-5.8	-3.8
1.2 นอกภาคเกษตร (%YoY)	0.7	-1.0	-0.3	1.7	2.5	1.3	2.6	1.7
2. จำนวนผู้ว่างงาน (ล้านคน)	0.3	0.3	0.4	0.3	0.2	0.4	0.3	0.4
อัตราการว่างงาน (%)	0.84	0.89	1.00	0.84	0.61	0.94	0.88	0.92
3. แรงงานรอฤดูกาล (ล้านคน)	0.1	0.3	0.2	0.1	0.1	0.3	0.3	0.1
สัดส่วนต่อกำลังแรงงาน (%)	0.5	0.8	0.6	0.2	0.3	0.8	0.8	0.2

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประเด็นที่ต้องติดตามในช่วงต่อไป ได้แก่ (1) รายได้ของเกษตรกรและแรงงาน ทั้งรายได้เกษตรกร ซึ่งได้รับผลกระทบทั้งจากปริมาณผลผลิตและราคาสินค้าเกษตรที่ลดลง ขณะเดียวกันชั่วโมงการทำงานของแรงงานทั่วไปลดลงเนื่องจากเศรษฐกิจที่ยังฟื้นตัวไม่เต็มที่ (2) แนวโน้มการจ้างงานภาคเกษตรลดลงจากผลกระทบภัยแล้ง และปริมาณน้ำเพื่อทำการเกษตรลดลง (3) การเลิกจ้างและการใช้มาตรา 75 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและการย้ายฐานการผลิต ซึ่งต้องมีแนวทางรองรับแรงงานที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะแรงงานที่มีอายุมากซึ่งมักจะมีข้อจำกัดในการหางานทำ และการเร่งเตรียมแรงงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในอนาคต และ (4) การติดตามและเฝ้าระวังการใช้แรงงานประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (IUU) ซึ่งคณะกรรมการการยุโรปอยู่ในระหว่างการพิจารณาตัดสินขึ้นบัญชีดำการส่งออกอาหารทะเลของไทย หรืออนุมัติว่าไทยจะเป็นประเทศที่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายและปัญหาแรงงานทาส โดยจะมีการตัดสินในเดือนธันวาคม 2558

ประเทศไทยมีความท้าทายอย่างสำคัญในการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กและจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย จากรายงานสถานการณ์และการจัดการการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบเลวร้ายที่สุดของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยได้รับการประเมินให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความสำเร็จอย่างมากในการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก ซึ่งถือว่าไทยได้รับการประเมินให้สูงขึ้นจากปี 2556 เป็นผลจากการที่ไทยมีความคืบหน้าการดำเนินงานที่ได้มีความพยายามอย่างเด่นชัดในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคส่วนองค์กรต่างๆ การปรับปรุงกฎหมาย การจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะด้านเพื่อที่ดำเนินการแก้ไขปัญหา รวมถึงการออกมาตรการและนโยบายที่เป็นรูปธรรม

หนี้สินครัวเรือนอยู่ในระดับสูงแต่ชะลอลงต่อเนื่อง จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนในช่วงครึ่งแรกของปี 2558 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าครัวเรือนมีรายได้ 27,545 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 และรายจ่ายของครัวเรือนเท่ากับ 21,818 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 และสัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้เท่ากับร้อยละ 79.2 เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับร้อยละ 75.8 ในช่วงเดียวกันของปี 2556 ทั้งนี้ รายได้ที่เพิ่มขึ้นช้ากว่ารายจ่ายทำให้รายได้เหลือจ่ายของครัวเรือนเท่ากับ 5,727 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนลดลงเมื่อเทียบกับเงินเหลือจ่ายของครัวเรือนในช่วงครึ่งแรกปี 2556 ซึ่งเท่ากับ 6,144 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน หนี้สินครัวเรือนเท่ากับ 163,276 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงร้อยละ 1.2 ชะลอลงสอดคล้องกับข้อมูลหนี้สินครัวเรือนที่บุคคลธรรมดากู้ยืมจากสถาบันการเงิน ซึ่งรายงานโดยธนาคารแห่งประเทศไทยที่บ่งชี้ว่าหนี้สินครัวเรือนชะลอลงต่อเนื่อง โดยในไตรมาสที่สองของปี 2558 หนี้สินครัวเรือนที่กู้ยืมจากสถาบันการเงินมีมูลค่าเท่ากับ 10,714,318 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 80.6 ของ GDP

สำหรับในช่วงครึ่งหลังของปี 2558 หนี้สินครัวเรือนยังมีแนวโน้มชะลอลงต่อเนื่อง ยอดคงค้างการให้สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคในไตรมาสที่สามเท่ากับ 3,624,339 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 โดยสินเชื่อเพื่อการจัดซื้อที่ดิน ที่อยู่อาศัย อสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.8 การบริโภคส่วนบุคคลอื่นๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 ขณะที่การซื้อหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ยังคงลดลงต่อเนื่องร้อยละ 2.7 การมิดนิตชำระหนี้ยังมีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อบัตรเครดิต ที่มิดนิตชำระหนี้เกิน 3 เดือนขึ้นไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.3 และ 24.5 ตามลำดับ ดังนั้น ในภาพรวมสถานการณ์หนี้สินครัวเรือนยังต้องติดตามและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เนื่องจากสัดส่วนของการมิดนิตชำระหนี้เกิน 3 เดือนต่อยอดคงค้างของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อบัตรเครดิต เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นร้อยละ 5.2 และ 3.4

ตามลำดับ จากสัดส่วนร้อยละ 4.6 และ 2.6 ตามลำดับ ณ สิ้นปี 2557 ทั้งนี้ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหานี้สินคริวเรือน โดยมีความคืบหน้าของมาตรการแก้ไขปัญหานี้สิน ได้แก่ การช่วยเหลือเกษตรกรที่เป็นหนี้ไม่ให้อายุเสียที่ดินทำกิน ได้มีการดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรประเภทนอกระบบไปแล้วจำนวน 7,634 ราย มูลค่า 2,964,530,957 บาท

การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ มีการเร่งรัดพัฒนา “การอ่านออกเขียนได้” อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้ เพื่อวางรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงต่อไป ปรับสื่อ วิธีสอน และนวัตกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อเพิ่มทักษะนักเรียนในด้านการเรียนรู้ ซึ่งการกำหนดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละช่วงวัยและมีการพัฒนากิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการผลิตกำลังคนใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) การผลิตกำลังคนที่เน้นคุณภาพ เพื่อการสร้างนวัตกรรม (2) การเพิ่มศักยภาพช่างเทคนิคในภาคการผลิตให้สามารถเป็นเจ้าของธุรกิจหรือผู้ประกอบการ และ (3) การพัฒนาประชาชนในระบบเศรษฐกิจฐานรากให้มีศักยภาพในการผลิตสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้น โดยผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ในไตรมาสสามของปี 2558 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 26.8 โดยผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 และผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้น 3.7 เท่า และยังคงเฝ้าระวังการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ปอดอักเสบ มือ เท้า ปาก และฉี่หนู เนื่องจากยังมีฝนตกในหลายพื้นที่ รวมทั้งยังต้องเฝ้าระวังผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือดที่เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นอันดับ 2 รองจากโรคมะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด ทั้งนี้ โรคหัวใจและหลอดเลือดสามารถเกิดขึ้นได้กับคนทุกวัยแต่จะพบมากในกลุ่มวัยทำงานและผู้สูงอายุ เนื่องจากมีระยะของการแฝงตัวนานก่อนเกิดโรค อีกทั้งยังไม่แสดงอาการที่ชัดเจน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังคงเพิ่มขึ้น และยังคงเฝ้าระวังอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น ในไตรมาสสามของปี 2558 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมูลค่า 28,666 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 3.03 ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคบุหรี่ยังคงมีมูลค่า 14,532 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี 2557 ร้อยละ 0.84 ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังคงคิดเป็นร้อยละ 3.56 ของค่าใช้จ่ายครัวเรือน และจากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จำนวนผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นจาก 17.7 ล้านคนในปี 2557 เป็น 18.6 ล้านคนในปี 2558 โดยมีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.3 ในปี 2557 เป็นร้อยละ 34 ในปี 2558 และยังคงเฝ้าระวังในกลุ่มเยาวชนวัย 15-24 ปี เนื่องจากมีแนวโน้มการดื่มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 21.6 ในปี 2544 เป็นร้อยละ 26.2 ในปี 2556 และร้อยละ 25.2 ในปี 2557 แม้อัตราการดื่มจะลดลงจากปี 2556 แต่เมื่อพิจารณาความถี่ในการดื่มพบว่าเยาวชนที่ดื่ม 1-3 วันต่อเดือนมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากจาก 473,199 คนในปี 2556 เป็น 735,230 คนในปี 2557 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.4

คดีอาญาโดยรวมลดลง ขณะที่คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คดีอาญารวมในไตรมาสสามของปี 2558 ลดลงร้อยละ 29.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปี 2557 คดีชีวิตร่างกายและเพศลดลงร้อยละ 0.5 โดยคดีทำร้ายร่างกายมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 60.5 ขณะที่คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 โดยคดีลักทรัพย์มีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 85 ในส่วนของคดีที่น่าสนใจจะพบคดีภัยก๊อกริมทรัพย์มีจำนวนคดีเพิ่มมากขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 14 คดียาเสพติดยังคงมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 77.4

ของคดีอาญารวม โดยลดลงร้อยละ 35.4 โดยได้ดำเนินโครงการชุมชนปลอดภัยไร้อาชญากรรมเพื่อแก้ไข ปัญหาของชุมชนควบคู่กับการใช้กฎหมาย

การสร้างพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัยเพื่อลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนน
สถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกในไตรมาสสามของปี 2558 เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.2 แม้จะมีผู้เสียชีวิต ลดลงร้อยละ 3.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา แต่การเกิดอุบัติเหตุกลับมีความรุนแรงมากขึ้น จากพฤติกรรมการใช้ความเร็วของการขับขี่ จึงยังคงรณรงค์การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักด้านความปลอดภัยทางถนนให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนนและประชาชนอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการใช้มาตรการต่างๆ เช่น การจัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดเสี่ยง การใช้กล้องตรวจจับความผิด การจัดให้มีแผนการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากทุกเทศกาลมาเป็นตลอดทั้งปี เพื่อควบคุม สอดส่องพฤติกรรมการขับขี่ในท้องถนน โดยในช่วงเทศกาลปีใหม่ 2559 ได้มีการจัดทำแผนบูรณาการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในช่วงเทศกาล “สุขกายสุขใจขับขี่ปลอดภัยรับปีใหม่ 2559” ให้ความสำคัญกับการคุมเข้มปัจจัยเสี่ยงอุบัติเหตุทางถนนเพื่อป้องกันและลดการสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น

การส่งเสริมกองทุนการออมแห่งชาติเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตคนทำงานอิสระ เป็นการสร้างโอกาสการออมในชีวิตที่สามารถเริ่มต้นได้ตั้งแต่อายุ 15 ปี เสริมสร้างการออมเพื่อวัยเกษียณ เป็นการออมภาคสมัครใจ มีผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่เปิดรับสมาชิกวันที่ 20 สิงหาคม 2558 เป็นต้นมาจำนวน 340,000 ราย ส่งเงินสมทบ 350 ล้านบาท ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 30-50 ปี และประกอบอาชีพเกษตรกรรม กองทุนการออมแห่งชาติคาดว่าจะรับสมาชิกได้กว่า 600,000 คน ในปี 2558 และเพิ่มเป็น 1.5 ล้านคนในปี 2559 และ 3 ล้านคนในปี 2561 โดยรัฐบาลกำหนดเงินรองรับการจ่ายสมทบสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2559 เป็นจำนวน 1,420 ล้านบาท และเพื่อให้ได้ผู้สมัครตามเป้าหมาย จึงควรมีการประชาสัมพันธ์แผนเชิงรุกในการลงพื้นที่ชุมชนเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการออม ตลอดจนสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งเพิ่มช่องทางการสมัครในแหล่งพื้นที่ชุมชนมากขึ้นเพื่อลดต้นทุนการเดินทาง

การสร้างโอกาสและการยอมรับให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดได้กลับสู่สังคม

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนยังเป็นปัญหาสำคัญแม้จำนวนคดีจะมีแนวโน้มลดลงจาก 46,371 คดี ในปี 2552 เหลือ 36,537 คดี ในปี 2557 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการใช้ พ.ร.บ. ศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งให้ความคุ้มครองการจับกุมเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น แต่การกระทำผิดในกลุ่มอายุมากกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 15 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 6,841 คดี ในปี 2552 เพิ่มเป็น 10,776 คดี ในปี 2557 โดยมีสัดส่วนต่อคดีทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.75 เป็นร้อยละ 29.49 ในช่วงเวลาเดียวกัน ขณะที่การกระทำซ้ำยังมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 17.52 ในปี 2557 ส่วนใหญ่เป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดถึงร้อยละ 45.2

สำหรับการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ประเทศไทยยึดแนวความคิดการมุ่งบำบัดแก้ไขพฤติกรรมนิสัย ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี โดยมีแนวทางคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีการใช้มาตรการพิเศษเพื่อหั่นเหออกจากกระบวนการยุติธรรมให้เร็วที่สุด ในปี 2557 มีคดีที่บำบัดโดยคำพิพากษา 29,642 คดี เป็นการคุมประพฤติ 17,484 คดี (ร้อยละ 59) และบำบัดในศูนย์ฝึกฯ 7,228 คดี (ร้อยละ 24.4) ที่เหลือเป็นการว่ากล่าว ตักเตือน ปรับ ไม่มีความผิดและอื่นๆ ทั้งนี้ การคุมประพฤติที่มีประสิทธิผลจำเป็นต้องมีความร่วมมือจากสถาบันทางสังคม อาทิ ครอบครัว โรงเรียน ในการกล่อมเกลาจิตใจ และมีองค์กรที่มีความพร้อมในการดูแลเด็กกรณีที่ครอบครัว

ขาดความพร้อม ส่วนการบำบัดโดยศูนย์ฝึกฯ จะมีกระบวนการและขั้นตอนที่เป็นระบบ แต่เด็กจะมีความเครียด และกดดันจากการขาดอิสรภาพ รู้สึกไร้คุณค่าและขาดแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรม

ปัจจุบันมีจำนวนเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ ทั้งสิ้น 6,330 คน จากศูนย์ฝึก 19 แห่ง โดยศูนย์ฝึกฯ เชียงใหม่ประสบความสำเร็จในการกระตุ้นให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมโดยการสร้างโอกาสการศึกษาและฝึกปฏิบัติงานนอกศูนย์ฝึกฯ และมีงานทำ โดยกระบวนการดำเนินงานมีจุดเด่นสำคัญ คือ การลดความตึงเครียด และแรงกดดันทางจิตใจเด็ก การเสริมสร้างความรู้ ทักษะอาชีพและทัศนคติการดำเนินชีวิต การสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดความร่วมมือและแก้ไขพฤติกรรม การติดตามให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเด็กหลังปล่อยตัว และทัศนคติ ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในการให้โอกาสเด็ก และมีข้อจำกัดในด้านทัศนคติเชิงลบของผู้เกี่ยวข้อง ความต่อเนื่องของนโยบาย และการขาดแคลนบุคลากร

ประเด็นสังคมที่ต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป มีดังนี้

1. **ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตแรงงาน** ได้แก่ รายได้ของแรงงานลดลง ทั้งเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบทั้งจากปริมาณผลผลิตที่ลดลงและราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการลดชั่วโมงการทำงานลงของผู้ประกอบการ การจ้างงานภาคเกษตรลดลงจากผลกระทบ ภัยแล้ง และปริมาณน้ำเพื่อทำการเกษตรลดลง รวมทั้งการเลิกจ้างแรงงานจากผลการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

2. **การลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน** ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมกันแก้ปัญหา อย่างจริงจังทั้งการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงโทษและผลกระทบที่จะได้รับจากการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้มาตรการทางด้านราคาเพื่อลดจำนวนนักดื่มในกลุ่มเยาวชน และการบังคับใช้ กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

3. **การลดปัญหาอาชญากรรม** ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเฉียบขาด ในการกวดขัน ควบคุม ป้องกันและปราบปราม ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนให้สามารถ ป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminal ในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด ตั้งแต่เด็กในช่วงปฐมวัย อันจะส่งผลให้มีพื้นฐานความคิดและจิตใจที่พร้อมและสามารถต่อยอดเพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันยาเสพติดเมื่อเติบโตขึ้น

4. **แนวทางการสร้างโอกาสและการยอมรับให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดได้กลับสู่สังคม** โดย (1) ส่งเสริมการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาสังคม โดยเฉพาะช่วงรอยต่อหลัง ปล่อยซึ่งเด็กและเยาวชนยังอยู่ในช่วงปรับตัว โดยสร้างความร่วมมือทั้งในด้านการเมืองหรือสถาบันของรัฐ และเอกชนรองรับเด็กที่ครอบครัวไม่พร้อม กลุ่มเสี่ยง รวมทั้งมีเครือข่ายติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำ สอดส่อง เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ (2) สนับสนุนให้มีกิจการงานเด็กและเยาวชนที่ก้าวพลาด โดยส่งเสริมการทำ CSR รวมทั้งร่วมกันจัดตั้งธุรกิจระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชนเพื่อรองรับการทำงานของเด็กและเยาวชนหลัง ปล่อยตัว โดยเฉพาะงานบริการที่เน้นการใช้แรงงาน อาทิ ล้างแอร์ ทำความสะอาด และทำสวน (3) จัดทำ ฐานข้อมูลและติดตามกระทำผิดซ้ำ เพื่อติดตามพฤติกรรมหลังปล่อย รวมทั้งนำมาใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ ของการบำบัดฟื้นฟู (4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสื่อสาร ให้คำปรึกษา แนะนำ ระหว่าง เจ้าหน้าที่ เครือข่ายและเด็ก รวมทั้งสร้างกลุ่มแลกเปลี่ยนข้อมูล ให้กำลังใจ และช่วยเหลือกันหลังเด็กถูก ปล่อยตัว และ (5) ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีของสังคม โดยการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ตัวอย่างที่ดีที่ได้รับโอกาสทำงานหรือศึกษาต่อในระดับที่ดี ควบคู่ไปกับการส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาของเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สังคมเกิดทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่กระทำผิด

5. การเสริมสร้างการออมเพื่อวัยเกษียณ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการออมตั้งแต่ในวัยเด็กและเยาวชนอย่างจริงจัง ให้รู้คุณค่าของการออม รวมถึงการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่า เป็นการสร้างความมั่นคงในชีวิตให้กับคนไทย รวมทั้งส่งผลต่อการเพิ่มเงินออมของประเทศในระยะยาวด้วย

6. การสร้างความปลอดภัยในการลดความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนน โดยการรณรงค์การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักด้านความปลอดภัยทางถนนให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนนและประชาชน “สุขกายสุขใจ ขับขี่ปลอดภัยรับปีใหม่ 2559” และต่อเนื่องตลอดปี ร่วมกับการใช้มาตรการต่างๆ ในการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่ออุบัติเหตุทางถนนเพื่อป้องกันและลดการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

23 พฤศจิกายน 2558

ตัวชี้วัดภาวะสังคม

องค์ประกอบหลัก	56		2556				2557				2558				
	ทั้งปี	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3		
1. การมีงานทำ^{1/}															
กำลังแรงงาน (พันคน)	38,661	38,576	38,502	38,789	38,678	38,676	38,454	38,442	38,811	38,598	38,279	38,404	38,767		
%YOY	-0.1	-0.2	1.04	0.69	-0.94	-1.00	-0.12	-0.89	0.35	-0.20	-0.45	-0.10	-0.1		
การมีงานทำ (พันคน)	38,216	38,077	37,965	38,267	38,318	38,316	37,812	37,815	38,421	38,262	37,612	37,752	38,330		
%YOY	-0.1	-0.4	1.32	0.85	-1.18	-1.26	-0.40	-1.18	0.27	-0.14	-0.53	-0.17	-0.2		
ผู้ว่างงาน (พันคน)	281.7	322.7	269.6	288.0	312.6	256.6	341.1	385.7	326.6	237.3	361.3	336.1	356.0		
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.73	0.84	0.70	0.74	0.81	0.66	0.89	1.00	0.84	0.61	0.94	0.88	0.92		
การทำงานต่ำกว่าระดับ (พันคน)	273.7	256.3	308.7	220.1	274.3	291.8	277.9	258.1	245.1	244.1	281.2	277.2	250.9		
2. สุขภาพและการเจ็บป่วย															
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย)^{2/}															
- หัด	2,647	(-49.2)	1,184	(-55.3)	937	788	618	304	340	321	313	210	229	262	262
- ใช้กาฬหลังแอ่น	14	(75.0)	14	-	3	2	2	7	4	3	2	5	4	8	8
- ใช้สมออักเสบ	723	(6.3)	594	(-17.8)	183	192	175	173	140	143	153	158	163	140	186
- อหิวาตกโรค	8	(-82.2)	12	(50.0)	4	1	1	2	2	2	6	2	2	2	4
- มือ เท้า และปาก	46,131	(1.8)	65,835	(42.7)	9,585	8,853	18,087	9,606	9,662	19,732	27,792	8,649	9,165	7,706	14,454
- บิด	9,586	(-26.8)	8,106	(-15.4)	2,733	2,710	2,465	1,678	2,326	2,261	2,050	1,469	1,749	1,837	1,783
- ปอดอักเสบ	185,481	(-5.3)	200,710	(8.2)	55,424	35,238	49,812	45,007	60,599	38,215	56,775	45,121	56,181	42,196	57,157
- ฉีหนู	3,103	(-27.4)	2,263	(-27.1)	639	634	974	856	393	462	774	634	273	391	749
- ใช้เลือดออก	154,773	(94.5)	40,999	(-73.5)	21,979	53,050	65,382	14,362	4,953	8,222	16,554	11,270	7,480	24,243	60,138
- ใช้หวัดใหญ่	43,941	(-29.2)	74,065	(68.6)	17,394	6,062	11,631	8,854	30,899	11,178	16,146	15,842	24,150	10,735	18,171
- พิษสุนัขบ้า	5	-	6	(20.0)	1	2	2	-	2	1	2	1	1	2	1
อัตราการตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญ ต่อประชากร 100,000 คน															
- ความดันโลหิตสูง	8.0	(40.4)	n.a.												
- หัวใจขาดเลือด	26.9	(14.5)	n.a.												
- หลอดเลือดสมอง	36.1	(13.9)	n.a.												
- เบาหวาน	14.9	(23.1)	n.a.												
- มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	104.8	(6.4)	n.a.												
ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายไตรมาส															
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน															
- ผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางบก (ราย)	6,938	5,998	2,171	1,720	1,470	1,577	1,884	1,577	1,285	1,625	1,534	1,391	1,239		
- คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	23,915	23,916	6,189	6,311	5,856	5,559	5,882	6,021	5,839	6,191	6,709	6,550	5,811		
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	50,213	46,722	12,650	12,355	12,934	12,274	11,705	11,846	11,733	11,438	11,181	12,795	12,673		
- คดียาเสพติด (ราย)	445,919	384,644	112,456	112,926	117,629	102,908	94,997	102,582	97,907	89,158	83,759	86,297	63,248		
4. การคุ้มครองผู้บริโภค^{3/}															
4.1 จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)															
- กรณีสัญญา/ อสังหาริมทรัพย์	2,729	2,571	758	663	632	676	287	843	805	636	632	753	742		
- กรณีสินค้าและบริการทั่วไป	2,631	2,352	759	555	709	608	254	682	752	664	572	726	614		
- กรณีโฆษณา	1,033	1,515	310	233	244	246	131	621	519	244	260	272	253		
- กรณีกฎหมาย	624	69	541	6	37	40	10	15	39	5	4	1	1		
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	76	131	12	31	24	9	0	0	0	131	54	159	177		
4.2 การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	41,773	38,701	10,321	10,314	12,348	8,790	3,410	10,804	12,703	11,784	12,293	12,300	12,865		

ที่มา: 1/ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 2/ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
 3/ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี